

Sygn. akt *IV U 1123/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 16/08/2017 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 16/08/2017 r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. D. prawo do emerytury poczynając od dnia 10 lipca 2017r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy M. D. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 1123/17

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 14 marca 2018 r.

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2017 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wskazując na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 887) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43) odmówił M. D. prawa do emerytury. W uzasadnieniu powyższego Zakład wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999 r. 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego a jedynie 20 lat 1 miesiąc i 17 dni oraz nie udokumentował 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lecz 11 miesięcy i 25 dni.

Organ rentowy nie przyjął do ogólnego stażu w/w czasu wykonywania przez niego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 27 kwietnia 1973 r. do 5 października 1977 r. z powodu braku zaświadczenia potwierdzającego posiadanie przez jego rodziców gospodarstwa rolnego.

M. D., działający przez pełnomocnika, złożył odwołanie od powyższej decyzji. Zarzucił naruszenie art. 32 w zw. z art. 184 i art. 27, art. 10 ust 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z 17 grudnia 1998 r. poprzez ich niezastosowanie i nieuwzględnienie osiągniętych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. okresów składkowych i nieskładkowych wynoszących 25 lat, nieuwzględnienie okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia. Zarzucił też naruszenie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego (...) przez błędne uznanie, iż nie spełnia on warunków dotyczących stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach i nie udokumentował czasokresu wykonywania tej pracy. Na okoliczności sporne wnosił o przesłuchanie świadków i dopuszczenie dowodów z dokumentów.

Dalej domagał się uwzględnienia do ogólnego stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 27 kwietnia 1973 r. do 5 października 1977 r., okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych z PUP R. – od 24 maja 1995 r. do 30 listopada 1995 r., okresu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia w (...) R. oraz uznania okresów zatrudnienia w (...) S.A. od 6 października 1977 r. do 31 grudnia 1994 r. i (...) – Zakład (...) Sp. z o.o. w R. od 1 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1997 r. jako czasu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W konsekwencji odwołujący się wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji przez przyznanie mu prawa do emerytury i zasądzenie na swą rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie (...) Oddział w R. wnosił o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko prezentowane w zaskarżonej decyzji. Stwierdził nadto, iż M. D. nie udowodnił, że był domownikiem rolnika, że jego rodzice posiadali gospodarstwo rolne. Na powyższą okoliczność przedstawił jedynie kserokopię zaświadczenia, że J. i H. D. w latach 1972 – 1978 posiadali gospodarstwo rolne w miejscowości K. o pow. 1,20 ha, podczas gdy oświadczenie wnioskodawcy i pisemne zeznania świadków wskazują, że pracę wykonywał w gospodarstwie położonym w miejscowości P..

Zdaniem ZUS, na okoliczność pobierania zasiłku dla bezrobotnych wnioskodawca nie przedstawił odpowiedniego zaświadczenia, w odpowiedniej formie, zaś sam dokument umowy zlecenia z 29 listopada 1995 r. nie potwierdza jeszcze, że w/w faktycznie podjął pracę w jej ramach i podlegał w czasie jej trwania ubezpieczeniu społecznemu.

Odnosząc się zaś do kwestii stażu pracy M. D. w warunkach szczególnych organ renty podał, iż przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty – świadectwa pracy z uwagi na nieścisłości budzą wątpliwości zarówno co do treści jak i formy.

W piśmie z dnia 15 stycznia 2018 r. wnioskodawca podtrzymywał twierdzenie, iż legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze ponad 25 lat. Do pisma załączył w oryginale zaświadczenie Starosty (...) z dnia 5 stycznia 2018 r. potwierdzające, iż jego rodzice H. i J. D. w latach 1972 – 1977 r. posiadali gospodarstwo rolne w miejscowości P., zaświadczenie o zarejestrowaniu i pobieraniu zasiłku z PUP, zaś na okoliczność wykonywania pracy w ramach umowy cywilno – prawnej – umowę zlecenia w oryginale, rachunki do umowy, oświadczenie dla celów obliczania zaliczek na podatek, zgłoszenie do ubezpieczenia, listy płac.

Na rozprawie w dniu 24 stycznia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikował odwołanie, w ten sposób, że nie wnosił o zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu jej wykonywania na podstawie umowy zlecenia od 1 grudnia 1995 r. do 31 maja 1996 r.

Poza sporem pozostaje, że na dzień 1 stycznia 1999 r. M. D. wykazał 20 lat 1 miesiąc i 17 dni okresów składkowych, nieskładkowych, w tym 11 miesięcy i 25 dni stażu pracy w warunkach szczególnych – przypadające na czas zatrudnienia w/w od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. Nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. D. urodził się (...)

Wnioskiem z dnia 10 lipca 2017 r. wystąpił do ZUS o przyznanie prawa do emerytury w wieku obniżonym. Przedkładał dokumenty dotyczące stażu pracowniczego, w tym pracy w warunkach szczególnych oraz oświadczenie na okoliczność wykonywania przez niego pracy w gospodarstwie rodziców po ukończeniu 16 roku życia tj. od 27 kwietnia 1973 r. do 5 października 1977 r. i pisemne zeznania świadków uprzednie potwierdzające.

Analizując zgromadzoną dokumentację w postępowaniu przez organem rentowym, w dniu 16 sierpnia 2017 r. ZUS wydał zaskarżoną w sprawie decyzję, którą odmawiał wnioskodawcy prawa do emerytury podnosząc, że nie wykazał on wymaganego ogólnego stażu ubezpieczeniowego oraz stażu pracy w warunkach szczególnych.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

M. D. wraz z rodzicami i rodzeństwem mieszkali w domu w P., w gminie N.. Gospodarstwo (...) miało łączną powierzchnię ok. 2 ha i położone było na terenie miejscowości K. i P.. Uprawiane były w nim ziemniaki, buraki cukrowe, zboże, tytoń, hodowano w nim zwierzęta: krowy, konia, trzodę chlewną i drób. Ojciec wnioskodawcy pracował w J. w Nadleśnictwie.

W latach 1973 – 1977 tylko wnioskodawca mieszkał z rodzicami, gdyż starsze rodzeństwo już się wyprowadziło z rodzinnego domu. W związku z powyższym praca w gospodarstwie w dużej mierze spoczywała na H. D. oraz wnioskodawcy. Wykonywał on w gospodarstwie wszystkie typowe prace - prace na roli i w obejściu, przy zwierzętach.

W 1976 r. M. D. ukończył (...) Szkołę zawodową w L.. Do szkoły dojeżdżał autobusem (...) km, co zajmowało ok. 25 minut. W czasie trwania nauki każdego dnia pracował w gospodarstwie. Wykonywał wszystkie prace polowe: sianokosy, żniwa, wykopki, przy uprawie tytoniu, a także pracował przy zwierzętach. Od 6 października 1977 r. w/w podjął pracę w Zakładach (...) w R..

(dowód: zeznania wnioskodawcy M. D. k. 76b, zeznania świadka J. N. k. 63, zeznania świadka S. B. k. 76b, zaświadczenie k. 34 i kserokopia zaświadczenia k. 8, dokumentacja w aktach ZUS)

W Zakładach (...) w R., później (...) S.A., wnioskodawca rozpoczął pracę od 6 października 1977 r. i jak to określono w umowie początkowo odbywał 3 – miesięczny wstępny staż. Z dniem 6 stycznia 1978 r. powierzono mu stanowisko ślusarza. Od 1 marca 1982 r. stanowisko przez niego zajmowane określono jako ślusarz – remontowy. Faktycznie przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca pracował na wydziale przetwórstwa tworzyw sztucznych, przy naprawie maszyn wtryskowych do tworzyw sztucznych - wtryskarek. Do jego obowiązków należało zapewnienie ich stałego działania, dlatego też zajmował się ich konserwacją, bieżącymi naprawami, usuwał awarie, wymieniał elementy, uszczelniał, uruchamiał wtryskarki. Takie czynności wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Była to praca w ruchu ciągłym, w systemie trzyzmianowym. Na trzech halach Zakładu było ok. 150 wtryskarek. Ekipa remontowa miała za zadanie zapewnienie ciągłej pracy maszyn a więc wszelkie remonty i naprawy odbywały się przy równoległe trwającej produkcji, przy stanowiskach pracy operatorów wtryskarek. Razem z wnioskodawcą pracowali J. K. zatrudniony jako ślusarz mechanik i S. N. – jako elektryk.

W okresie trwania zatrudnienia wnioskodawca powołany został do odbycia służby wojskowej. Odbywał ją od 28 kwietnia 1979 r. do 15 kwietnia 1981 r., pracę po jej zakończeniu podjął 14 maja 1981 r.

Z dniem 31 grudnia 1994 r. rozwiązano z M. D. stosunek pracy z przyczyn ekonomicznych – likwidacja wydziału.

Następnie od 2 stycznia 1995 r. do 19 maja 1995 r. w/w zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w R., jako ślusarz.

W okresie od 23 maja 1995 r. do 30 listopada 1995 r. wnioskodawca zarejestrowany był w Powiatowym Urzędzie Pracy w R. i od 24 maja 1995 r. do 30 listopada 1995 r. pobierał zasiłek dla osób bezrobotnych.

Z dniem 1 czerwca 1996 r. ponownie został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w R., później (...) – Zakład (...) Sp. z o.o., na stanowisku ślusarza. Jego praca, tak jak poprzednio polegała na remontach maszyn do przetwórstwa

tworzyw sztucznych w celu zapewnienia stałości ich pracy. M. D. posiada wydane przez pracodawców świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres od 6 października 1977 r. do 26 kwietnia 1979 r. i od 14 maja 1981 r. do 31 grudnia 1994 r. oraz od 1 stycznia 1998 r. do 6 kwietnia 2003 r. wskazano w nich, że wykonywał on prace polegającą na naprawach maszyn wtryskowych, bieżącej konserwacji wtryskarek do tworzyw sztucznych, na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace w warunkach szczególnych – na stanowiskach: operator wtryskarek. Warunki szczególne wykonywania pracy przez wnioskodawcę potwierdził także (...) – Zakład (...) w załączniku do świadectwa pracy wskazując, iż pracę o takim charakterze wykonywał on od 1 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1997 r.

(dowód: zeznania wnioskodawcy M. D. k. 76b, zeznania świadka J. K. k. 76 – 76b, zeznania świadka S. N. k. 76b, akta osobowe, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Jako wiarygodne uznał zeznania wnioskodawcy M. D. odnośnie rodzaju i charakteru prac wykonywanych na stanowisku „ślusarz” w Zakładach (...) w R., później (...) S.A., a także (...) – Zakład (...), które korelują z twierdzeniami świadków – osób z nim wówczas współpracujących. Powyższe dowody wraz dowodami z dokumentów pozwoliły przesądzić charakter obowiązków wnioskodawcy oraz czasokres wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych.

Zeznania J. N. i S. B. pozwoliły ustalić też okoliczności istotne w kwestii wykonywania przez wnioskodawcę pracy w gospodarstwie rodziców. Świadkowie ci posiadali wiedzę odnośnie wielkości gospodarstwa, rodzaju prowadzonych w nim upraw, hodowanym inwentarzu a także pracach jakie wnioskodawca wykonywał.

Czyniąc ustalenia w sprawie Sąd oparł się także na dowodach z dokumentów, przedłożonych do sprawy w toku postępowania sądowego, zawartych w aktach osobowych M. D. a także zgromadzonych w postępowaniu przed organem rentowym. Sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w przepisanej dla nich formie i ocena tych dowodów przez pryzmat zasad logiki i doświadczenia przemawia za uznaniem ich prawdziwości.

Sąd zważył, co następuje:

M. D. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie mu prawa do emerytury w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy. Zważywszy, iż urodził się (...) ustalenie jego uprawnień do świadczenia wymagało zastosowania art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383). Ustawa ta w obejmującym przepisy przejściowe rozdziale 2 działu X zawiera szczególną regulację przejściową dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r. Mianowicie w art. 184 zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w powoływanym przepisie ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zatem zostało nie tylko według kryterium urodzenia, ale także według dodatkowego kryterium posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego stażu "zawodowego" i ubezpieczeniowego (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06 OSNP 2007/13 – 14/199).

Art. 184 dotyczy więc tylko tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego. W niniejszej sprawie bezsprzecznie zastosowanie znajdują także przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 7 lutego 1983 r. rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43). Stosownie do jego § 4 ust. 1, mężczyzna, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niekwestionowanym w niniejszej sprawie jest, że M. D. ukończył 60 lat życia 27 kwietnia 2017 r., posiada w sumie 20 lat 1 miesiąc i 17 dni ogólnego stażu pracy wykazane na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz 11 miesięcy i 25 dni stażu pracy w warunkach szczególnych nie jest członkiem OFE.

Zaistniały natomiast w niniejszej sprawie spór dotyczył po pierwsze oceny czy okres pracy wykonywanej przez niego po ukończeniu 16 roku życia w gospodarstwie rolnym należącym do jego rodziców tj. od 27 kwietnia 1973 r. do 5 października 1977 r. może uzupełnić ustalony ogólny staż ubezpieczeniowy do wymaganych 25 lat oraz czy zatrudnienie M. D. w Zakładach (...) w R., później (...) S.A. od 6 października 1977 r. do 31 grudnia 1994 r., a także (...) – Zakład (...) Sp. z o.o. od 1 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1997 r. kwalifikuje się do uznania za czas wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Wskazać w tym miejscu należy, iż zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Podkreślenia wymaga, iż naprowadzony przepis nie zawiera czasowych ani innych wymagań dotyczących świadczenia pracy w gospodarstwie, poza jej wykonywaniem w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia.

W judykaturze wielokrotnie i konsekwentnie podkreślano, że nie spełnia przesłanek zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu szesnastego roku życia wykonywanie w gospodarstwie rolnym prac o charakterze dorywczym, okazjonalnie i w wymiarze niższym od połowy pełnego wymiaru czasu pracy (zob. wyrok SN z 7.11. 1997 r., II UKN 318/97, OSNP 1998/16/491, pogląd podtrzymany następnie w wyrokach SN z 18.03.1999 r., II UKN 528/98, OSNP 2000/10/399, z 10.05.2000 r., II UKN 535/99, OSNP 2001/21/650, oraz z 19.02.2000 r., II UKN 155/00 OSNP 2002/16/394). Dalej ugruntowany jest pogląd, w myśl którego jedynie wykonywanie stałej pracy w gospodarstwie rolnym, w którym osoba zainteresowana zamieszkuje lub ma możliwość codziennego wykonywania prac związanych z prowadzoną działalnością rolniczą, w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, pozwala na przyjęcie przesłanek określonych w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach (por. np. wyrok z dnia 17 października 2008 r., II UK 61/08, niepublikowany).

Przede wszystkim podkreślić należy, że stałości pracy w gospodarstwie rolnym i wymiarowi czasu odpowiadającemu co najmniej 1/2 etatu pracowniczego nie sprzeciwia się fakt równoległej nauki, jeśli okoliczności faktyczne wskazują na potrzebę pomocy domownika w gospodarstwie i na realną możliwość pogodzenia pracy w gospodarstwie z nauką. Jak wskazano wcześniej, zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. Do stażu emerytalnego bowiem uwzględnia się jako okresy składkowe, nie okresy jakiegokolwiek pracy rolniczej a jedynie pracę stałą o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej w gospodarstwie, w którym osoba dana zamieszkuje czy ma możliwość codziennego wykonywania w nim prac (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10.05.2010 r. II UKN 535/99 OSNP 2001 Nr 21, poz. 650).

Przenosząc powyższe zważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż warunki zaliczenia M. D. pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w spornym w sprawie czasie, pozostają spełnione. W przekonaniu bowiem Sądu, praca wykonywana przez niego od 27 kwietnia 1973 r. do 5 października 1977 r., również w czasie przypadającej na ten czas nauki w szkole zawodowej w L. miała stały charakter a przede wszystkim była pracą konieczną, niezbędną dla funkcjonowania całego gospodarstwa. Pracował w nim głównie z matką, gdyż ojciec pracował zawodowo w Nadleśnictwie w J.. Jak zostało ustalone, wnioskodawca wykonywał w gospodarstwie wszystkie typowe prace polowe oraz prace przy zwierzętach. Co istotne to, że praca wnioskodawcy miała ciągły charakter, wnioskodawca mieszkał w gospodarstwie, korzystał z niego i wiedział, że musi w nim pracować, był gotowy do stałego świadczenia pracy. Pracę taką świadczył do czasu podjęcia zatrudnienia od 6 października 1977 r. w Zakładach (...) w R..

Również okres pobierania przez wnioskodawcę zasiłku dla osób bezrobotnych od 24 maja 1995 r. do 30 listopada 1995 r. wlicza się do okresów składkowych w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z FUS. O powyższym stanowi art. 79 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1065). Warto w związku z tym podkreślić, że osoby pobierające zasiłek dla bezrobotnych bądź stypendium przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowymi (art. 6 ust. 1 pkt 9 i 9b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778), a składki na te ubezpieczenia finansuje w całości powiatowy urząd pracy z Funduszu Pracy (art. 16 ust. 9 powołanej ustawy systemowej).

Konkludując, powyższe okoliczności pozwalają uwzględnić wnioskodawcy zarówno sporny w sprawie okres pracy na gospodarstwie rolnym rodziców oraz okres pobierania zasiłków dla bezrobotnych do jego stażu emerytalnego. Skutkiem uprzedniego należy stwierdzić, że M. D. legitymuje się wymaganym czasokresem ubezpieczeniowym niezbędnym do uzyskania prawa do emerytury w trybie art. 184 ustawy emerytalnej z tytułu pracy w szczególnym charakterze – w wymiarze 25 lat.

Przechodząc w zważaniach do oceny charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) w R., później (...) S.A. od 6 października 1977 r. do 31 grudnia 1994 r., stwierdzić należy, iż materiał dowodowy – osobowe źródła dowodu i dowody z dokumentów wskazują, iż wykonywał on w tym czasie pracę w warunkach szczególnych.

Do obowiązków M. D. należały bieżące naprawy, konserwacja, usuwanie awarii wtryskarek – maszyn służących do przetwarzania tworzyw sztucznych i zapewnienie ich stałej pracy. Jego praca odbywała się przy równolegle trwającej pracy maszyn na hali produkcyjnej, przy stanowiskach pracy operatorów wtryskarek. Praca zaś taka ujęta jest w rozporządzeniu Rady Ministrów w dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w wykazie A dziale XIV pod poz. 25 – bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Prace przy przetwórstwie tworzyw sztucznych stanowią prace wykonywane w warunkach szczególnych. – Dział IV poz. 17 rozporządzenia. Wszelkie wątpliwości w tym zakresie zostały w sprawie rozwiane zeznaniami świadków, którzy współpracując z wnioskodawcą posiadali stosowną wiedzę w kwestiach istotnych a dotyczących charakteru jego pracy.

Okres tego zatrudnienia wraz z okresem bezspornym w sprawie – 11 miesięcy i 25 dni jest wystarczający do ustalenia, że wnioskodawca wykazał ponad 15 letni staż pracy w warunkach szczególnych. Zbędna zatem stała się ocena drugiego z wnioskowanych okresów pracy w (...) – Zakład (...) Sp. z o.o. od 1 stycznia 1997 r. do 31 grudnia 1997 r.

Jak wskazano na wstępie rozważań w świetle 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. powołanego przepisu, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 (tj. 60 lat), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, a zatem na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury tj. okres co najmniej 15 lat takiej pracy oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, czyli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn. Warunkiem uzyskania emerytury wcześniejszej jest również

nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Mając na uwadze poczynione w sprawie ustalenia oraz ich prawną ocenę stwierdzić należy, że w dacie wejścia w życie ustawy emerytalnej a to 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca spełniał wymóg ogólnego stażu ubezpieczeniowego i stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Nadto 27 kwietnia 2017 r. ukończył wiek 60 lat warunkujący nabycie prawa do emerytury z tytułu szczególnych warunków pracy, nie jest członkiem OFE i złożył wniosek o świadczenie.

Skutkiem uprzedniego Sąd stosownie do art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną w sprawie decyzję i przyznał w/w prawo do świadczenia poczynając od 10 lipca 2017 r. tj. daty złożenia wniosku o świadczenie.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, iż zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Chociaż bowiem orzeczenie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter ustalający i prawo wnioskodawcy do emerytury istniało również w dacie wydania przez ZUS decyzji odmownej, to obowiązek świadczenia po stronie organu rentowego powstał dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Odpowiednie dowody przesądzenia kwestii stażu ubezpieczeniowego M. D. zostały zgromadzone dopiero w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem zmieniającym zaskarżoną decyzję. Za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego oparto na treści art. 98 kpc i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).